

Не із сторінок стародавніх літописів і не з легенд та переказів увірвалося у наше життя це лячне і моторошне слово - **Чорнобиль**.

Слово це стало символом горя і страждань, покинутих домівок, розорених гнізд, здичавілих звірів.

Важким колесом «прокотилася»

Україною аварія на
Чорнобильській атомній
електростанції.

*Чорним лихом, чорним
смутком в ніч квітневу став
Чорнобиль*

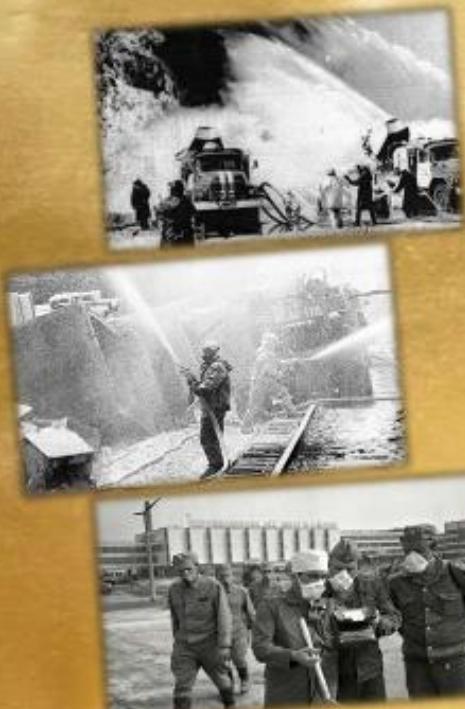

Чорнобиль – невеличке українське містечко, яких
сотні в Україні. У 1971 році неподалік від
Чорнобиля розпочали будівництво потужної атомної
електростанції. На 1983 рік стали до ладу чотири
енергоблоки, приступили до будівництва п'ятого.
Згодом, за кілька кілометрів від станції виникло
місто. Його назвали Прип'ять – за назвою
тутешньої повноводної річки.

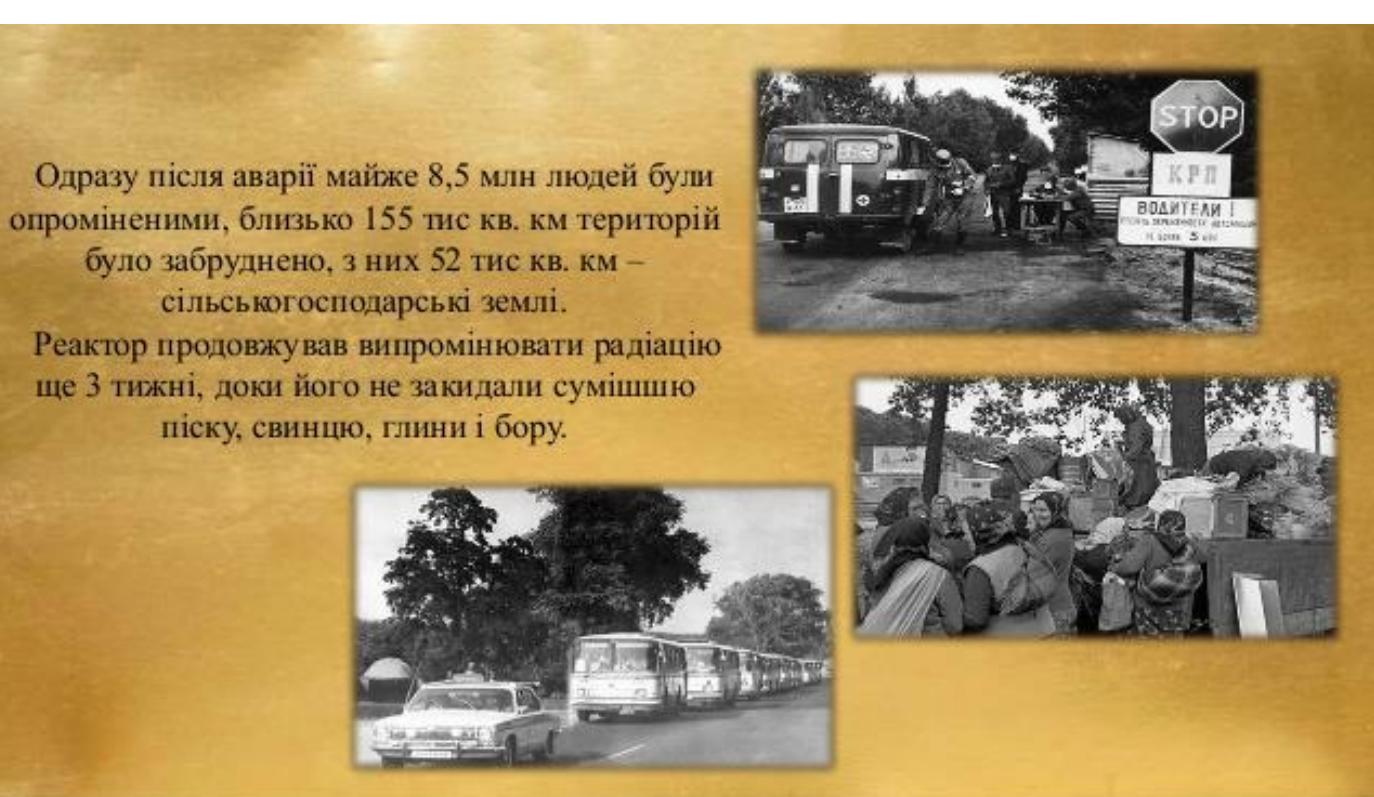
Саме в цей день стала найбільша трагедія не тільки України, а й
усього людства – вибух на Чорнобильській АЕС. Причиною катастрофи
прийнято вважати стрибок напруги в мережі, який викликав два вибухи.

На щастя (якщо можна так сказати), вибухи були не ядерними, а
хімічними - наслідок перегріву реактора і накопичення значної кількості
пари. На момент вибуху в реакторі знаходилося близько 200 т урану.
Було зруйновано обшивку, а через відсутність захисної оболонки більше
60 т радіоактивних речовин піднялись у повітря.

Пожежники, які першими прибули на місце катастрофи, не мали ізоляючих протигазів. Їх просто не попередили про особливості ситуації.

В результаті радіоактивні речовини потрапили в дихальні шляхи ліквідаторів. Кількість людей, що брали участь в гасінні пожежі на ЧАЕС, становила 240 тис. Всі вони отримали високі дози радіації. Однак саме пожежникам вдалось врятувати нас від справді серйозної катастрофи – сильного водневого вибуху, який міг стати наступним етапом трагедії.

Загалом є кілька версій про причини аварії, але всі вони зводяться до одного – халатності працівників. Офіційно причиною прийнято вважати некомпетентність персоналу, якому в той день доручили проведення технічного експерименту. Контрольні пристрої були відключеними, а потужність реактора знизили до недопустимого рівня. Ситуація стала неконтрольованою, а будь-які спроби нормалізувати її були здійснені невчасно. Як з'ясувалося потім, цей експеримент не був погоджений у встановленому порядку та підготований неналежним чином.

Після евакуації населення із селища Прип'ять ліквідатори змивають радіоактивний пил з вулиць, дерев і будинків. Рідина, якою поливали всю заражену місцевість, називали "бурда". Ця клейка субстанція прибivalа радіоактивній пил до землі і склеювала її. Кожен день гвинтокрили розпилювали "бурду" над територією ЧАЕС. Після того, як "бурда" підсихала, її просто скачували як килим і ховали в радіаційних могильниках. Рецепт рідини розроблений в Інституті Атомної Фізики академіком Курчатовим.

Більшість ліквідаторів були простими резервістами, призваними у ЗС для сприяння ліквідаторським роботам, або службовці військ РХБЗ. Збройні сили не були оснащені відповідним обмундируванням, призначеним для роботи в умовах високого радіоактивного зараження. Ті, хто був призначений працювати в найбільш небезпечних зонах, були одягнені у власну форму або одяг, і єдиним захистом служили зшиті свинцеві пластини товщиною 2-4 мм і прості реєстратори.

Кожну хвилину на дах виходила нова партія людей, які практично ніяк не були захищенні від радіаційного впливу. Ліквідатори в саморобних обладунках з свинцевих листів по двоє виходять на дах третього реактора для того, щоб скинути радіоактивні уламки.

Як правило, кожен з тих, хто прибирав уламки на даху, піднімався на неї тільки один раз, так як доза радіації яку він отримував, відповідала тій, яку звичайна людина отримує за все своє життя.

Основне правило працюючих на даху енергоблоку ліквідаторів - "знайшов, підняв, доніс, скинув". За ті 40-60 секунд, відміряних для роботи на даху, нічого іншого зробити було не можна, та й не потрібно. Одна людина - один уламок.

І так сотні людей підряд протягом довгого часу, поки весь дах атомної станції не був очищений.

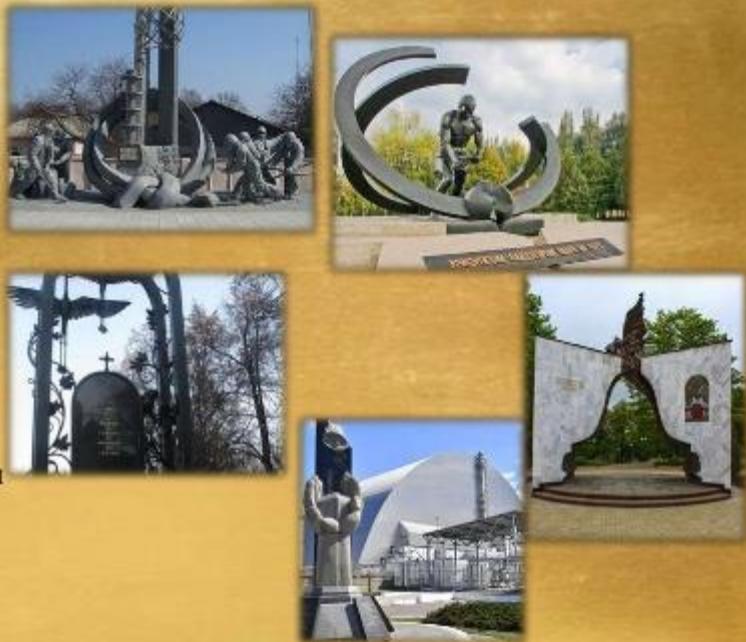
Тисячі одиниць автотехніки були використані при ліквідації наслідків аварії. Після ліквідації найбільш заражену техніку, разом з тією, що належала жителям селища Прип'ять, довелося закопати в спеціальних могильниках. Метал дуже добре абсорбує радіацію і сьогодні стало зрозуміло, що рішення закопати техніку було помилковим, оскільки радіація вимивається дощовими водами і йде в глиб землі. Після чого вона проникає в підземні води, з якими потрапляє в басейн річки Прип'ять.

Бульдозери згрібають радіоактивні уламки, викинуті вибухом і скинуті ліквідаторами з даху на територію, яка буде захована під саркофагом. Тисячі захищених вантажівок були задіяні в ліквідації. Через тиждень використання їх доводилося ховати в могильниках, так як метал починав буквально "світитися" від радіації.

Точне число постраждалих від Чорнобильської аварії можна визначити лише приблизно. Окрім загиблих працівників АЕС і пожежників, до них слід віднести хворих військовослужбовців і цивільних осіб, що брали участь в ліквідації наслідків аварії, і мешканців районів, що піддалися радіоактивному забрудненню. Визначення того, яка частина захворювань з'явилася наслідком аварії вельми складне завдання для медицини і статистики. Вважається, що більша частина смертельних випадків, пов'язаних з дією радіації, була або буде викликана онкологічними захворюваннями.

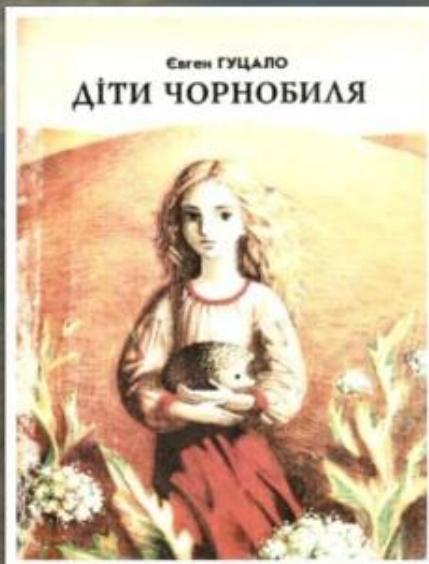
Пам'ять про подвиг загиблих героїв-чорнобильців в наших серцях буде жити вічно... Зараз у Києві діє національний музей «Чорнобиль», в якому можна дізнатися про подробиці аварії, переглянути особисті речі ліквідаторів, історичні фото, документальні фільми про Чорнобиль. Майже в кожному місті України встановлено пам'ятники ліквідаторам і жертвам Чорнобильської аварії.

- ➊ Чорнобиль... Чорний біль нашої Землі. Скільки б не минуло років, все одно це слово полум'янітиме чорним вогнем скорботи. Чорнобильська катастрофа сколихнула весь світ. Її наслідки відчутні дотепер.
- ➋ Про ці сумні події не варто мовчати – письменники видають книги, вірші, розповіді, спогади. І сьогодні ми хочемо познайомити вас з ними.

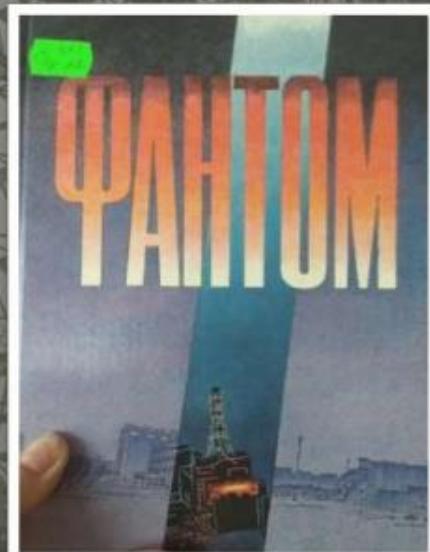
Гуцало Є. «Діти Чорнобиля»

- Трагедія Чорнобиля – основний зміст цієї книги. „Україна після атомної катастрофи 1986 р. стала скорботною чорнобильською матір'ю для українського народу, і весь світ живої природи став її невинною жертвою”. Книга „Діти Чорнобиля” – це правдиві розповіді про трагічне буття юних героїв – уже після Чорнобиля.

«Фантом»

- Збірник знайомить із спогадами, оповіданнями, документальними повістями, а також із п'єсою про трагічні події на Чорнобильській АЕС в квітні 1986 року.

Вірина Л. «Тієї вогненної ночі: Чорнобильська оповідь»

- В книжці розповідається про начальника караулу 2-ї воєнізованої пожежної частини по охороні Чорнобильської АЕС, лейтенанта внутрішньої служби Володимира Правика.

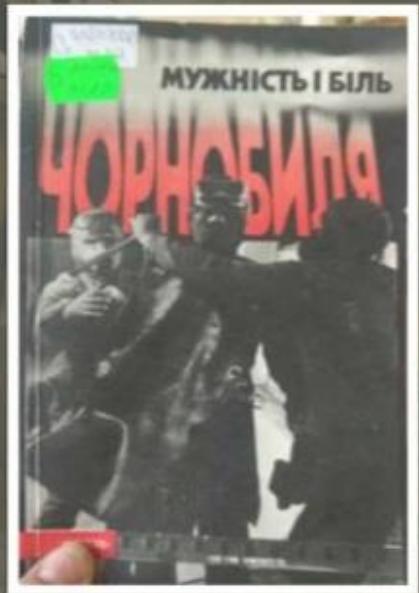
Даєн Л. «Чорнобиль – трава гірка»

- Документальна повість про начальника воєнізованої пожежної частини Чорнобильської АЕС Леоніда Петровича Телятникова та його товаришів-пожежників, які першими гасили пожежу на станції.

«Мужність і біль Чорнобиля»

- Ця книга є даниною пам'яті загиблих, виявом палкої вдячності всім, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії і нині працює у зоні Чорнобильської АЕС. Містить повість А. Трегубова „Приборкувачі вогню”, вірші Д. Павличко, Б. Олійника, І. Драча та інших присвячені тим, хто брав участь у ліквідації наслідків аварії і нині працює у зоні Чорнобильської АЕС.

Шовкошитний В. "Я бачив"

- У книзі поєднані спогади очевидців найбільшої техногенної катастрофи в історії людства, учасників ліквідації аварії на ЧАЕС; простежені долі геройів; проаналізовані техногенні, економічні, соціальні та медичні наслідки наймасштабнішого рукотворного лиха; показані перспективи відродження і повернення забруднених територій у народногосподарський обіг. У книзі також подано власний погляд на постчорнобильський світ відомого фотохудожника Юрія Косіна, учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС

